

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	- 2 เม.ย. 2552	39	14062	3

ลุงชาย คำนวณคนล้านนา

มะหนุ่ยการทำยาห้ามไข้ในคน

ไม้นในเมืองล้านนามีลักษณะเป็นปล้องมีหลากหลายมากมายนัก มาวันนี้จักได้กล่าวถึงเรื่องไม้ซางเกี่ยวกับการนำมาเป็นยาสมุนไพรพื้นบ้าน โดยเฉพาะงูหรือเหง้ารากของไม้ซาง

ในปัจจุบันนับว่าไม้ซางเริ่มจะหายากเข้าทุกวันเวลาแล้วละเนื้อหมูเห่า เพราะไม้ซางตามหมู่บ้านในบ้านผู้คนมันถูกจัดจนถอนราก ถอนโคน เพื่อเอาเนื้อที่ เอาแหล่งกอไม้ซางเหล่านั้นมาทำที่อยู่อาศัย มา

ทำเครื่องใช้โดยใช้ไม้ไผ่ซางตามหมู่บ้านในบ้านผู้คนมันถูกตัดจนถอนราก ถอนโคน เพื่อเอาเนื้อที่ เอาแหล่งกอไม้ซางเหล่านั้นมาทำที่อยู่อาศัย มาทำเครื่องใช้โดยใช้ไม้ไผ่ซางมาเป็นปัจจัยในการสาน การก่อสร้าง การทำผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่

เมื่อซางในบ้านผู้คนหมดไป ก็ต้องไปรุกรานไม้ซางป่า ตัดเอามาใช้ตามต้องการ ไม้ว่าป่าไหนอย่ากลแคไหนคนเราก็ก็นำไปตัดเอาขายเป็นสินค้าจนได้ ขณะเดียวกันราคามันก็เริ่มแพงขึ้นๆ จากเมื่อก่อนไม้ซางราคาเล่ม สองสามบาท แต่เดี๋ยวนี้ราคาเล่มยี่สิบสามสิบบาทเข้าไปแล้ว

นอกจากไม้ซางเป็นเล่มใหญ่แล้ว บางครั้งเมื่อไม้ซางกำลังแพงหน่อ ผู้คนก็ขุดเอาหน่อมันมาเป็นอาหารแล้วก็มี แกงหน่อซางมันล่ำหรือร่อยแต่ๆ ด้วยเหตุเหล่านี้ไม้ซางก็ต้องร่อยหรือ...ร่อยหรือ...ลงไปทุกๆ ที่

แม้ว่าไม้ซางจะหมดสิ้นไม่มีเล่มซางให้ได้ใช้เหลือแต่กอซางโผล่เหนือดินให้เห็น

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	2 เม.ย. 2552	39	14062	3

กอช้างเหง้าช้างที่ถูกปล่อยทิ้งร้างสี่และ
กลับมีค่าตอบแทนการแพทย์แผนไทยโบราณ
ณแต่ดึก นึกหนา โดยพ่อหมอ แม่หมอพื้น
บ้านล้านนาเรานี้แหละ มีมากผะหญา หลาก
หลายปัญญาแท้ๆ เอาขุนช้างมาตก (ปรุง)
เป็นยาปลุกใจ หรือห้ามไข้เป็นปี หรือผีเครือ
ก่อนที่จะพูดเรื่องขุนช้างให้เป็น
เรื่องเป็นราว ขอทำความเข้าใจกับคำว่า
"ห้ามไข้" เสียก่อนว่าการห้ามไข้คือการเอา
ยาไปกินป้องกันอาการที่จะเกิดไข้อย่าง
รุนแรง กล่าวกันง่ายๆว่า ป้องกันว่าเงินเถอะ
เช่นว่า เรารู้ตัวเองว่าร้อนๆหนาวๆ มันบอก
อาการต่างๆว่า จะเป็นไข้นั่นแล้วละ
ตุ...ตอนนี้แหละต้องหายาห้ามไข้ไว้ก่อน

ตอนนี้แหละ ขุนช้างจึงมีบทบาท
เข้ามาเป็นสมุนไพรตัวสำคัญ เพื่อให้ พ่อ
หมอ แม่หมอ ตก(ปรุง)ยาโดยการนำเอา
ขุนช้างหรือเหง้ารากเหง้าหรือโคนไม้ช้างมา
ปรุงกับตัวยาอื่นๆเช่น เดี๋ยวเกลี้ยงรากหญ้า
ขัดมอญราว สาม อัน มาแช่น้ำสะอาดแล้ว
ดื่มกินกันหรือห้ามไข้ได้ดั่งนี้แล

ข้อมูลภาพ ขุนช้าง แหล่งเรียนรู้ผะหญาล้าน
นา สวนชาปิงหินไฟ ถนนหน้าศาลากลาง
จังหวัดเชียงใหม่ เนื้อหั่วสะพานด้านตะวันตก
ราว 300 เมตร 82 ม: ต.ดอนแก้ว
อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่.

